

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю „Техенергохім“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів частин першої, другої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України

м. К и ї в
19 грудня 2019 року
№ 332-2(II)/2019

Справа № 3-322/2019(7784/19)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича – головуючого,
Головатого Сергія Петровича – доповідача,
Лемака Василя Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю „Техенергохім“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів частин першої, другої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Товариство з обмеженою відповідальністю „Техенергохім“ (далі – Товариство) втретє звернулося до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 16/7784 від 12 грудня 2019 року) визнати приписи частин першої, другої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс) такими, що не відповідають пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України.

Товариство двічі зверталось до Конституційного Суду України з конституційними скаргами (вх. № 16/6511 від 21 жовтня 2019 року та вх. № 16/7048 від 14 листопада 2019 року), які керівник Секретаріату Конституційного Суду України повернув Товариству через невідповідність вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“.

1.1. Згідно з частиною першою статті 309 Кодексу:

„1. Під час досудового розслідування можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про:

- 1) відмову у наданні дозволу на затримання;
- 2) застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або відмову в його застосуванні;
- 3) продовження строку тримання під вартою або відмову в його продовженні;
- 4) застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту або відмову в його застосуванні;
- 5) продовження строку домашнього арешту або відмову в його продовженні;
- 5¹) застосування запобіжного заходу у вигляді застави або про відмову в застосуванні такого заходу;
- 6) поміщення особи в приймальник-розподільник для дітей або відмову в такому поміщенні;

7) продовження строку тримання особи в приймальнику-розподільнику для дітей або відмову в його продовженні;

8) направлення особи до медичного закладу для проведення психіатричної експертизи або відмову у такому направленні;

9) арешт майна або відмову у ньому;

10) тимчасовий доступ до речей і документів, яким дозволено вилучення речей і документів, які посвідчують користування правом на здійснення підприємницької діяльності, або інших, за відсутності яких фізична особа-підприємець чи юридична особа позбавляються можливості здійснювати свою діяльність;

11) відсторонення від посади або відмову у ньому;

11¹) продовження відсторонення від посади;

12) відмову у здійсненні спеціального досудового розслідування;

13) закриття кримінального провадження на підставі частини дев'ятої статті 284 цього Кодексу“.

1.2. Відповідно до частини другої статті 309 Кодексу:

„2. Під час досудового розслідування також можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про відмову у задоволенні скарги на постанову про закриття кримінального провадження або на рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про закриття кримінального провадження на підставі пункту 9¹ частини першої статті 284 цього Кодексу, про скасування повідомлення про підозру чи відмову у задоволенні скарги на повідомлення про підозру, повернення скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора або відмову у відкритті провадження по ній“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї копій судових рішень впливає таке.

2.1. Слідчий суддя Херсонського міського суду Херсонської області ухвалою від 17 грудня 2018 року задовольнив клопотання слідчого та надав дозвіл Акціонерному товариству „Райффайзен банк Аваль“ „на розкриття охоронюваної законом банківської таємниці“ його клієнта – Товариства, а також надав тимчасовий доступ слідчим у кримінальному провадженні до оригіналів документів, які стосуються Товариства та перебувають у володінні цього банку.

2.2. Херсонський апеляційний суд ухвалами від 2 січня 2019 року, від 15 січня 2019 року, від 21 січня 2019 року та від 21 лютого 2019 року відмовив Товариству у відкритті апеляційного провадження. Зокрема, в ухвалі від 2 січня 2019 року Херсонський апеляційний суд зазначив, що «ген.директор ТОВ „Техенергохім“ пропустив строк на апеляційне оскарження ухвали слідчого судді, при цьому питання про поновлення цього строку, як пропущеного з поважних причин, в апеляційній скарзі не ставить».

2.3. Товариство звернулось до Верховного Суду з касаційними скаргами, в яких просило скасувати ухвали Херсонського апеляційного суду від 2 січня 2019 року, від 15 січня 2019 року, від 21 січня 2019 року та від 21 лютого 2019 року та призначити новий розгляд у суді апеляційної інстанції.

Верховний Суд постановою від 26 вересня 2019 року зазначені ухвали Херсонського апеляційного суду залишив без змін, а касаційні скарги Товариства – без задоволення.

Посилаючись на пункт 10 частини першої статті 309 Кодексу, Верховний Суд зазначив, зокрема, що «особа, яка оскаржила в апеляційному порядку ухвалу про тимчасовий доступ до речей і документів, має довести, що ця ухвала є предметом апеляційного оскарження в значенні п. 10 ч. 1 ст. 309 КПК України. <...> Суд апеляційної інстанції при постановленні ухвал від 2 січня 2019 року, 15 січня 2019 року, 21 січня 2019 року та 21 лютого 2019 року встановив, що в апеляційних скаргах генеральний директор ТОВ „Техенергохім“ не обґрунтував та не надав суду достатніх доказів на

підтвердження будь-яких реальних перешкод, які б стали на заваді здійсненню поточної діяльності юридичної особи. Суд дійшов висновку, що документи (інформація), тимчасовий доступ до яких надав слідчий суддя, з можливістю їх вилучення, не посвідчують право на здійснення підприємницької діяльності, не є установчими, дозвільними чи такими, що посвідчують право користування спеціальним правом. За таких обставин суд касаційної інстанції погоджується із висновком апеляційного суду про те, що скаржник не навів достатніх і переконливих доводів того, що вказане судове рішення перешкоджає товариству здійснювати свою діяльність».

3. Товариство стверджує, що приписи частин першої, другої статті 309 Кодексу „є неконституційними, оскільки внаслідок їх застосування порушується гарантоване Конституцією України право на апеляційний перегляд справи“.

На обґрунтування тверджень щодо невідповідності приписів частин першої, другої статті 309 Кодексу пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України Товариство зазначає, що ці приписи „фактично унеможлиблюють реалізацію положень Конституції України щодо права на апеляційний перегляд справи“.

4. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

4.1. Товариство стверджує, що приписи частин першої, другої статті 309 Кодексу не відповідають пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України, проте в конституційній скарзі не вказано, які саме з цих приписів є неконституційними. Зважаючи на те, що частина перша статті 309 Кодексу містить тринадцять пунктів, а частина друга цієї статті – додатковий перелік ухвал слідчого судді, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України дійшла

висновку, що Товариство не конкретизувало, які саме приписи Кодексу треба перевірити на відповідність Конституції України, тому не дотримало вимог пункту 5 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

4.2. У конституційній скарзі не міститься обґрунтування тверджень щодо неконституційності приписів частин першої, другої статті 309 Кодексу, суб'єкт права на конституційну скаргу лише висловив незгоду із судовими рішеннями у його справі. Отже, Товариство не дотримало вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

4.3. Відповідно до пункту 7 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі мають бути зазначені відомості про документи і матеріали, на які посилається суб'єкт права на конституційну скаргу, із наданням копій цих документів і матеріалів.

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України констатує, що Товариство не долучило до конституційної скарги копій усіх зазначених у конституційній скарзі документів, що свідчить про недотримання вимог пункту 7 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю „Техенергохім“ щодо відповідності Конституції України (конституційності)

приписів частин першої, другої статті 309 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**